

19. De achtste finale: supersub Huntelaar

Zondag 29 juni 2014. Nederland-Mexico, 88ste minuut van de wedstrijd. Stand 0-1 voor Mexico. Arjen Robben staat klaar om de corner te nemen. Louis van Gaal heeft binnen 30 minuten twee keer van strategie gewisseld om de gelijkmaker te forceren. De corner van Robben wordt teruggelegd door invaller Huntelaar en Sneijder scoort de bevrijdende 1-1. Dezelfde Huntelaar scoort zes minuten later de toegekende penalty en schiet Oranje zo door naar de kwartfinales. Het succes van de wissels.

DE VOORBEREIDING OP MEXICO

‘Natuurlijk weet ik dat Leroy Fer lengte heeft en dat hij goed kan koppen,’ zei Van Gaal in de persconferentie na Nederland-Chili. ‘Wat betreft Memphis Depay: we hebben geanalyseerd dat Chili in de laatste vijftien minuten meer ruimte weggeeft. Depay profiteerde daarvan met een prachtig doelpunt van wereldklasse.’

Hij vervolgde: ‘In balbezit moeten wij nog veel beter kunnen, maar we hebben goed verdedigd. Chili had een kans in de eerste helft met een kopbal, dat was het. Tegen Australië en Spanje speelden ze heel aanvallend en dat hebben we weten te neutraliseren.’

‘Je moet een strategie ontwikkelen die past bij de spelersgroep en dan is het als coach mooi om te zien dat die wordt bevestigd door de resultaten. We hebben de kwaliteit in huis om de kansen te ontwikkelen en dat is gelukt, zeker in de tweede helft.’
(Bron: VI.nl)

Na de 2-0 overwinning op Chili begon een nieuwe fase in het toernooi: de knockout-fase. Verliezen betekent naar huis. De tegenstander in de achtste finale was Mexico, niet de minste. Mexico had indruk gemaakt in de wedstrijd tegen Brazilië, die ze met 0-0 gelijk speelden. Keeper Ochoa was de held met een aantal spectaculaire reddingen op schoten van Neymar.

Het was geen verrassing dat Van Gaal zou vasthouden aan zijn 1-5-3-2-strategie. Mexico was immers een sterke tegenstander die zelf ook de defensieve strategie hanteerde. Maar hij had nog een aantal puzzels op te lossen. Met wie zou hij starten in de basisopstelling?

Over Van Persie was geen enkele twijfel. In de wedstrijd tegen Chili was hij geschorst geweest, maar de aanvoerder stond vanzelfsprekend wel weer in de basis tegen Mexico. Ook Dirk Kuijt mocht na zijn uitstekende prestatie tegen Chili als linksback beginnen in de basis; het zou zijn honderdste interland worden.

De meest verrassende interventie van Van Gaal was het passeren van Janmaat voor diens concurrent Verhaegh. ‘Janmaat heeft het gewoon uitstekend gedaan. Maar het spel in balbezit moet beter,’ legt Van Gaal uit aan de NOS. ‘Dat hebben we met z’n allen besloten. Ik hoop dat met Verhaegh de opbouw en het positieospel verbetert. Vooral in de eerste en tweede fase.’

De analyse van de prestaties van Janmaat in de wedstrijd tegen Chili toont het gelijk aan van Van Gaal. Tegen Chili kwam hij slechts zes keer op, terwijl zijn eigen benchmark in de kwalificatieduels 25 keer opkomen is.

Janmaat, die tijdens de kwalificatie nog zo’n belangrijke rol speelde met aanvallend spel en goede voorzetten, reageerde teleurgesteld. De rechtsback erkende dat hij tijdens de groepswedstrijden tegen Spanje, Australië en Chili niet zijn beste voetbal speelde. Toch kwam zijn reserverol als een klap. ‘Dat had in mijn geval ook met het systeem te maken. Voetballend is het vaak moeilijk de vrije man naar voren te vinden, omdat er op de flank nauwelijks medespelers staan.’ (Bron: *De Telegraaf*)

De vraag was of Mexico de grootste tegenstander was in de achtste finale, of de tropische hitte. De wedstrijd werd namelijk gespeeld om 13.00 uur in het warme noorden van Brazilië: Fortaleza. Voor het eerst in het toernooi werden er door de FIFA in beide helften na een half uur spelen officiële drinkpauzes ingelast.

Van Gaal had zich met zijn staf goed voorbereid op de invloed van de temperatuur. Een jaar eerder werden er tijdens de oefentrip naar Azië en het EK van Jong Oranje bij alle spelers testen afgenomen tijdens trainingen in soortgelijke warmte. Zo had de staf van elke speler een goede meting van de hoeveelheid vocht die zij verloren in 90 minuten. Deze testen werden in de voorbereiding in Portugal herhaald, en ook tijdens een aantal trainingen in Brazilië werd het vochtverlies in kaart gebracht.

Op basis van de verschillende metingen werd er een vocht aanvullend programma geschreven voor elke speler. In aanloop naar de wedstrijd tegen Mexico dronken de spelers liters water per dag. Na de warming-up en in de rust moesten ze

koelvesten dragen en langs de lijn stonden flesjes water om op dode spelmomenten in staat te zijn snel te drinken.

Ron Vlaar zei na de wedstrijd: ‘Het was héél warm. Ik heb dat nog niet eerder meegemaakt. Maar de begeleiding van de staf was op dit vlak heel professioneel. Ik ben er zelf al eerder mee begonnen om zoveel mogelijk te drinken, omdat je weet dat de omstandigheden in Brazilië extreem kunnen zijn. Je lichaam moet er aan wennen dat er meer vocht in zit. Je hebt die reserves nodig.’ (bron: AD.nl)

Maar was het voldoende om de Mexicanen, die gewend waren aan de tropische hitte, te verslaan?

NEDERLAND-MEXICO: DE ANALYSE

Het Nederlands elftal heeft zich zondag 29 juni als derde team geplaatst voor de kwartfinale. Pas in de laatste vijf minuten van de wedstrijd kon Oranje de 0-1 achterstand ombuigen naar de 2-1 winst. Klaas-Jan Huntelaar stelde met zijn invalbeurt Louis van Gaal niet teleur met een assist op Sneijder die de eerste goal opleverde, en met de penalty die hij in blessuretijd benutte. In de kwartfinale wacht nu Costa Rica.

De wedstrijdanalyse doen we aan de hand van de feedback van Louis van Gaal op de wedstrijd.

‘Plan B werkt.’

Het was de eerste wedstrijd van Van Gaal waarin hij zijn spelers geen twee maar drie strategieën liet uitvoeren. Vanzelfsprekend startte het Nederlands elftal in de verdedigende 1-5-3-2-strategie. Na het eerste doelpunt van Mexico, van Dos Santos, greep Van Gaal in. Hij bracht Depay voor Verhaegh en schakelde in de 56ste minuut over op 1-4-3-3. Toen dat geen resultaat opleverde nam Van Gaal nog meer risico. Hij schakelde na de drinkpauze in de 76ste minuut over op plan C: 1-3-3-4 met Kuijt als tweede spits naast Huntelaar, die al was ingevallen voor Van Persie. Hiermee forceerde Van Gaal niet alleen de gelijkmaker, maar ook het winnende doelpunt van Huntelaar.

‘Met Paul Verhaegh hadden we meer balbezit dan we ooit gehad hebben.’

Mexico had haar huiswerk goed gedaan. Waar Chili nog vol op de aanval speelde, liet Mexico bewust veel meer het initiatief bij Oranje liggen. Mexico trok zich vaak terug tot achter de middellijn en gunde de Nederlandse verdedigers balbezit. Oranje werd door het balbezit echter niet gevaarlijk.

In de eerste en het begin van de tweede helft waren het vooral de Mexicanen die goede kansen kregen. In 60 minuten ondernamen ze negen doelpogingen. In vergelijking met de voorgaande wedstrijden was dat het aantal dat de tegenstanders in de hele wedstrijd ondernamen.

In de eerste helft was overigens het verdedigende rendement slecht: 42 procent. Het derde kwartier werd er zelfs niet één duel gewonnen.

Van Gaal wilde met balbezit meer doen. Hij passeerde Janmaat en koos voor Verhaegh. In de 56 minuten dat die speelde liet hij nog niet zien dat hij de onbetwiste nummer 1 is op de positie van rechtsback. Hij kwam 15 keer op, wat resulteerde in één voorzet zonder rendement. Zijn verdedigend rendement lag op 33 procent.

Janmaat kwam in de drie wedstrijden die hij speelde gemiddeld tien keer op. Dat leverde in totaal vier voorzetten op waarvan er één succesvol was. Zijn verdedigende rendement was gemiddeld 55 procent. Dirk Kuijt kwam in de wedstrijd tegen Mexico 32 keer op en gaf drie voorzetten, ook zonder rendement. Zijn verdedigende rendement was 50 procent.

'Het WK wordt beslist op fitheid en vorm.'

Louis van Gaal had het al lang geleden aangekondigd: de hitte in Brazilië vereist een enorm fit team. En dat is het Nederlands elftal zeker. In elke wedstrijd werd tot nu toe in het laatste half uur de tegenstander onder druk gezet en kreeg Oranje veel kansen. Het beeld werd bevestigd in de hitte van Fortoleza. In de tweede helft ondernam Oranje 3, 5 en 6 doelpogingen per kwartier. Het laatste half uur dus elf doelpogingen, waaruit de twee doelpunten vielen.

Van Gaal complimenteerde Sneijder met zijn fitheid, maar sprak hem aan op zijn vorm. Die vorm groeide in de wedstrijd tegen Mexico. Uiteraard door het doelpunt in de 88ste minuut, maar Sneijder ondernam daarvoor nog driemaal een doelpoging. Het rendement van het inspelen van de aanvallers verbeterde ook en was nu 68 procent. Ook nu weer waren zijn verdedigende prestaties goed. Sneijder liep 10,8 km en had een verdedigend rendement van 50 procent.

Het was niet de wedstrijd van Van Persie. In de 76ste minuut werd hij gewisseld voor Huntelaar. In de eerste helft werd Van Persie slechts elf keer succesvol ingespeeld. Hieruit kon hij één keer op het doel schieten. Van Gaal spaarde aanvoerder en sterkhouders van Oranje Robin van Persie niet. Als de wedstrijd erom vraagt, grijpt hij in. En wederom pakten zijn wissels goed uit.

Wat nemen we mee naar de kwartfinale tegen Costa Rica?

Nigel de Jong nemen we in ieder geval niet mee. Hij viel al in de 9de minuut uit met een liesblessure en de vraag is of hij nog in actie komt op dit WK. Dat is een forse aderlating voor Oranje. De Jong vecht de meeste 1-1 duels uit met een hoog rendement.

Costa Rica zal de wedstrijd tegen Mexico goed analyseren en tot de conclusie komen dat de aanpak van Mexico resultaat kan opleveren. Costa Rica speelt in een 1-5-4-1-strategie, die vergelijkbaar is met de strategie van het Nederlands elftal. Zij zullen het balbezit ook bij Oranje laten. Zal het dan eindelijk lukken om ook met balbezit een goede wedstrijd te spelen? Of is het bekende patroon weer aan de orde: tot de 65ste minuut investeren om de tegenstander moe te maken en daarna de ruimte benutten met goed voetbal?

INTERVENTIES TIJDENS DE WEDSTRIJD

Het was voor Van Gaal de meest uitdagende wedstrijd tijdens het WK als coach. Van zijn hele palet aan interventies vergroten we de belangrijkste uit. Al in de 9de minuut was er een sleutelmoment in de wedstrijd. Nigel de Jong moest worden gewisseld door een blessure. Van Gaal moest kiezen wie hem zou vervangen als verdedigende middenvelder. Clasic, De Guzman, of Blind doorschuiven en een linksback inbrengen. Hij koos voor het laatste en bracht de net teruggekeerde Martins Indi in als linksback.

Net na rust kwam Mexico op een 0-1 voorsprong. Van Gaal reageerde direct met het inbrengen van Depay voor Verhaegh. Hiermee veranderde hij met één wissel ook de strategie naar het meer aanvallende 1-4-3-3. Oranje werd sterker en drukte Mexico steeds verder terug. Er kwamen kansen, maar de gelijkmaker werd nog niet gescoord. Van Gaal besloot plan B in werking te stellen.

Het plan had ook gevolgen voor de aanvoerder Van Persie. Hij kon door de hitte niet brengen wat Van Gaal van hem vroeg en werd gewisseld voor Huntelaar. Als de wedstrijd erom vraagt, laat Van Gaal zien ook sterkhouders als Van Persie in het belang van het team te wisselen. Met het inbrengen van Huntelaar schakelde Van Gaal binnen 30 minuten over op zijn derde strategie in de wedstrijd: 1-3-3-4.

De drinkpauze een kwartier voor tijd was volgens Van Gaal van belang geweest. 'Daardoor kon ik alles nog even neerzetten zoals ik dat wilde. Daarna was het woord aan onze voetballers.' (bron AD.nl) Met Kuijt als extra spits naast Huntelaar, Robben en Depay als buitenspelers en Martins Indi als de speler die de aangever was met voorzetten vanaf de linkerkant ging het Nederlands elftal op zoek naar de gelijkmaker.

En die kwam er. Huntelaar toonde in achttien minuten aan de supersub te zijn die Van Gaal in hem denkt te vinden. Eén assist en een goal. Op naar de kwartfinale tegen Costa Rica!

We nemen twee belangrijke vragen mee naar de kwartfinale. De eerste is het vervangen van Nigel de Jong. Wie gaat Van Gaal opstellen als verdedigende middenvelders tegen Costa Rica?

De tweede vraag gaat over het toepassen van veranderingen in de strategieën tijdens de wedstrijd van Oranje. Van Gaal voegt een nieuwe dimensie toe aan het voetbal en het coachen van voetbalteams. Het Nederlands elftal is in staat om twee, misschien wel drie, strategieën excellent uit te voeren. Het is opvallend dat niet de uitvoering van een specifieke strategie het sleutelmoment van een wedstrijd is, maar juist het wisselen van de strategie. De tegenstander wordt verrast, overrompeld en verslagen. Tot nu toe kan deze verandering herkend worden aan het inbrengen van Depay.

Het resultaat is de rode draad in de prestaties van Nederland tijdens het WK tot nu toe. Een uur investeren in het vermoeid maken van de tegenstander met de defensieve strategie 1-5-3-2. Daarna doorschakelen naar de vertrouwde en meer aanvallende strategie 1-4-3-3, om dan het verschil te maken. Gaat het tegen Costa Rica weer de doorslag geven?